

Hartwall Capital Oy/

Nokia Oyj

Kiinteistöjen 536-4-36-3, 536-4-36-1, 536-426-1-251 ja 536-426-1-275

LUONTOSelvitys

Nokia, Alhoniitty 2015

Luontoselvitys M. Ranta
Hautaantie 295
38120 Sastamala
p. 050-5651584
miraranta@hotmail.fi

TYÖN TAUSTAA JA ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvityksen kohteena olevat kiinteistöt sijaitsevat Nokian kaupungin Alhoniityn kaupunginosassa, keskustataajaman luoteispuolella. Alue koostuu neljästä eri kiinteistöstä joista yhdellä sijaitsee vanha tuotantolaitoskiinteistö piha-alueineen ja kolme muuta ovat pääosin rakentamatonta, vanhaa joutomaatyypistä aluetta jotka kasvavat rehevänä lehtipuuvaltaista nuorta puustoa. Alueella sijaitsee osittain myös pieni lammikko jonka vettä on käytetty teollisuuden prosesseihin ja tarvittaessa palokalustoon.

Alue on kooltaan yhteensä noin 8 hehtaaria. Pohjoisessa alue rajautuu Nokitiehen, idässä Tanhuankatuun, etelässä Rounionkatuun ja muilta osiltaan Laajanojan puistoalueeseen.

MML/90/52/2007

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti suhteessa Nokian keskusta-alueeseen.

Tarkoituksena oli selvittää alueen luontoarvot asemakaavoitustyötä varten, eli selvittää sijaitseeko alueella luonnonsuojelulain, metsälain, vesilain tai EU:n luonto- tai lintudirektiivien tarkoittamia luontokohteita tai kasvi- tai eläinlajeja jotka tulee erityisesti huomioida alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Työ koostuu kahdesta maastokäynnistä ja raportoinnista. Ensimmäisellä maastokäynnillä 5.6.2015 keskityttiin selvittämään alueen liito-oravatilanne sekä havainnointiin linnustoa ja varhain kukkivia kasvilajeja. Toisella maastokäynnillä 20.6.2015 tehtiin varsinainen kasvillisuusselvitys ja ohessa havainnointiin jälleen myös linnustoa ja eläimistöä.

Työn toimeksiantajana ovat alueen maanomistajat Hartwall Capital Oy ja Nokia Oyj, ja työn tekijänä Luontoselvitys M. Ranta/Mira Ranta.

KASVILLISUUSKUVIOT

Kasvillisuuskuvioiden numerointi vastaa liitekartassa käytettyä numerointia.

1. Lehto

Selvitysalueen kasvillisuus on paikoitellen hyvin rehevää, viidakkomaista. Rehevimmillään se on tehdaskiinteistön takana tontilla 536-4-36-3, alueen itärajan tuntumassa. Siellä sijaitsee kostea notkelma jossa puusto muodostuu raidasta ja koivusta sekä pihlajasta jota kasvaa sekä puuna että pensaana. Pensaskerroksessa sen lisäksi tuomea, lehmusta, vaahteraa, kuusta ja punaherukkaa.

Aluskasvillisuus on myös rehevää ja suurruohovaltaista: mesiangervoa, nokkosta, kieloa, kurjenpolvea, ojakellukkaa, maitohorsmaa, sananjalkaa, rohtovirmajuurta, koiranputkea, sudenmarjaa, karhunputkea sekä vuohenputkea.

Oman mausteensa kohteeseen tuo se että sitä on käytetty myös maa- ja kiviaineksen kaatopaikkana, ja myös puutarhajatetta on sinne tuotu vielä viime aikoinakin. Kasvillisuudessa tämä näkyy mm. tuoksuvatukan, punaherukan ja lupiinin sekä muutamien muiden puutarhakasvien esiintymisenä.

Kuva 2. Rehevää lehtokasvillisuutta tehdaskiinteistön takapihan laidalla.

2. Lehtomainen kangasmetsä

Alueen luoteista reunaa pitkin kulkee kapea vyöhyke vanhaa käenkaali-mustikkatyypin lehtomaista sekametsää jolle ominaista on järeät kuuset ja männyt sekä virkistyskäytön aiheuttamat jäljet maastossa.

Aluskasvillisuudessa kasvaa mm. mustikkaa, lillukkaa, kultapiiskua, oravanmarjaa, käenkaalia ja valko-vuokkoa. Kuusen ja männyn seurana kasvaa nuorta haapaa ja koivua, sekä pensaskerroksessa pihlajaa.

Rinnettä ylöspäin mentäessä kasvillisuustyyppi vaihtuu vähitellen mustikkatyypin tuoreeksi kangasmetsäksi.

Kuva 3. Lehtomaisessa sekametsässä on eri-ikäistä puustoa.

3. Nuori lehtimetsä

Suurin osa alueesta on nuorta lehtomaista lehtimetsää joka on muodostunut entiselle ns. joutomaalle jonne on tuotu kumiteollisuuden jätettä. Valtapuulaji on harmaaleppä, sen seurana koivua ja raitaa, pensaskerrossa pihlajaa ja kuusta. Sammalkerros on laikuittainen (seinä- ja kerrossammal), samoin myös aluskasvillisuus on puuston varjostuksen vuoksi harvaa.

Aluskasvillisuuden lajeina esiintyy mm. koiranputkea, maitohorsmaa, pikku- ja isotalvikkia, valkoapilaa, lillukkaa, niittynätkelmää, nuokkotalvikkia, nurmitädykettä, käenkaalia ja sudenmarjaa.

Lehtimetsä on paikoitellen hyvin ryteikköistä ja läpimitaltaan pientä maalahopuuta makaa ristiin rastiin.

Osassa kasvillisuuskuviota kasvaa nuorta mäntytaimikkoa.

Aluskasvillisuus on niukempaa, kuivan ja tuoreen kangasmetsän lajistoa, mutta kasvillisuus on tässäkin tapauksessa hyvin aukkoista ja vasta kehitymässä.

Kuva 4. Vaikeakulkuista, tiheätä nuorta lehtimetsää.

4. Niittykasvillisuus

Tehdasalueen ympäristössä on avointa, tuoreen ja kostean niityn kasvillisuutta. Lajeina mm. maitohorsmaa, koiranputkea, nurmipuntarpäätä, ojakellukkaa, hiirenvirnaa, kurjenpolvea, pujoa, niittysuolaheinää, voikukkalajeja, vuohenputkea, karhunputkea, harakankelloa, niittyapilaa, koiranheinää, piennarmataraa ja pietaryrttiä. Paikoitellen esiintyy tiheitä vadelma- ja sananjalka-kasvustoja. Puutarhakarkulaisena joukossa myös lupiinia ja töyhtöangervoa.

Kuva 5. Keskikesän rehevää niittykasvillisuutta.

5. Lampi

Osittain selvitysalueen puolella on myös pieni rakennettu lammikko joka on rakennettu naapurissa sijaitsevan Nokian renkaiden tehdaskiinteistön palojärjestelmän vesivarastoksi. Vesi on sameata ja lammen syvyydestä ja mahdollisesta kalalajistosta ei ole tietoa.

Ilmaversoista kasvillisuutta lammessa esiintyy vain niukasti sen rannan tuntumassa; vehkaa, terttualpia, järvikortetta, rantakukkaa, kurjenjalkaa ja myrkkyykeisoa. Lampea ympäröi tiheä lehtipuusto selvitysalueen puolella, ja Laajanojan puolella selvitysalueen ulkopuolella lännessä kasvillisuus on tuoreen lehdon kasvillisuutta ja puusto vanhaa. Selvitysalueen puolella lammikkoa ympäröi korkea aita ja tiheä kasvillisuus, eikä sillä ole ollut sen vuoksi virkistyskäytöllistä arvoa toisin kuin Laajanojan puolella jossa maastosta näkyy että ulkoilijat ovat viihtyneet myös lammen rannalla.

Kuva 6. Lammen rannan kasvillisuutta kesäkuussa.

ALUEEN ELÄIMISTÖ

Ensimmäisellä maastokäynnillä tarkasteltiin alueen soveltuvuutta liito-oraville. Muilta kuin puistoon rajautuvilta osiltaan alue ei puustoltaan ole liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Alueen länsi-luode-pohjoisreuna kuljettiin järjestelmällisesti läpi ja kaikkien kuusten ja haapojen juurilta etsittiin liito-oravan jätöksiä eli papanoita. Myös puiston alue tutkittiin samoin vaikka se ei selvitysalueeseen sisällykään. Mitään merkkejä liito-oravan esiintymisestä alueella ei kuitenkaan löytynyt.

Alueelle on tehty liito-oravaselvityksiä aiemmin vuosina 2000 ja 2003 (Envibio Oy) jolloin sieltä löytyi runsaasti havaintoja ja selkeä reviiri vanhasta tehtaasta itään päin olevasta varttuneesta kuusikosta kallion kupeesta, osittain nykyisen selvitysalueenkin puolelle sijoittuen. Toiset selvitykset tehtiin vuosina 2010 ja 2011 (Ramboll/K. Mustajärvi) jolloin kummallakaan kerralla ei enää havaittu mitään liito-oravan oleskeluun viittaavaa.

Varsinaista linnustoselvitystä tarkkoine reviirilaskentoineen ei kevään maastokäynnin perusteella katsottu tarpeelliseksi tehdä alueen luonne ja elinympäristötyypit huomioon ottaen. Alueella vaikuttaa maastokäyntien näkö- ja äänihavaintojen perusteella olevan tyypillistä lehtipuuvaltaisen nuoren metsän ja pensaikon lajistoa josta havaittiin; sirittäjä, räkättirastas, rautiainen, mustarastas, pajulintu, peipponen, lehtokerttu ja pensastasku. Lehtomaisessa kangasmetsässä Laajanojanpuistoon rajautuen lajisto on erityyppistä vanhan havu- ja sekametsän lajistoa josta havaittiin punarinta, tiltalti, punatulkku, kuusitiainen, talitiainen, puukiipijä ja vihervarpunen.

Alueen nisäkäslajistosta ei tehty havaintoja oravaa ja metsäjänistä lukuun ottamatta.

Erillistä lepakkoselvitystä tai hyönteisselvitystä ei myöskään katsottu aiheelliseksi tehdä ottaen huomioon alueen ominaispiirteet, ympäröivät alueet ja rakennukset ja ihmistoiminnan voimakkaan vaikutuksen alueen luontoon.

Vieressä sijaitseva Laajanojan puistoalue sen sijaan saattaa olla lepakoiden ja varsinkin hyönteisten kannalta arvokas kokonaisuus. Lisäksi Laajanojassa elää alkuperäinen purotaimenkanta ja puro itsessään on säilynyt varsin luonnontilaisena. Selvityksen kohteena olevan alueen rakentuminen ei mielestäni kuitenkaan tule merkittävästi vaikuttamaan puistoalueeseen ja Laajanojaan muutoin kuin virkistyskäytön vähäisenä lisääntymisenä.

JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

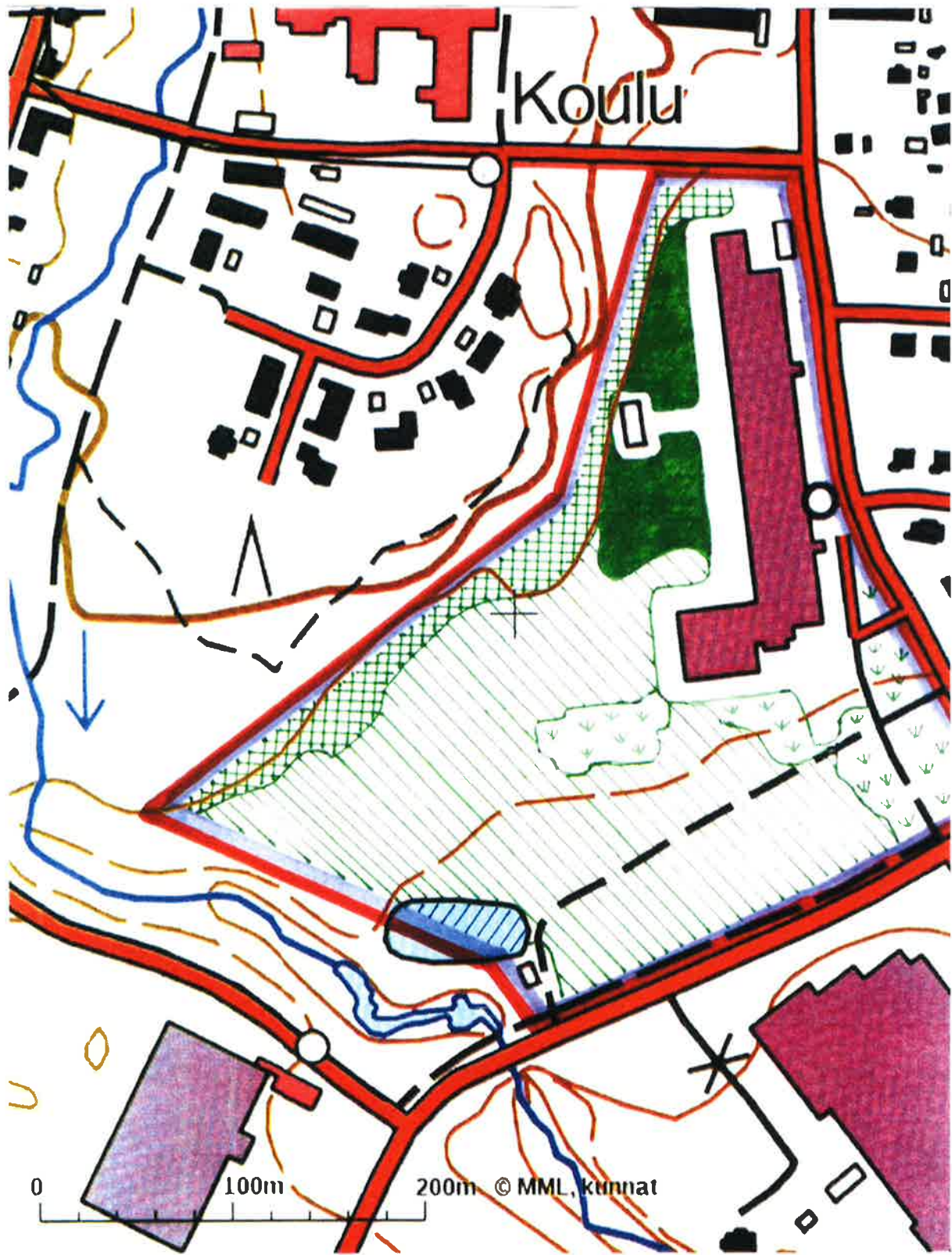
Alueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain, metsälain, vesilain tai EU:n luonto- ja lintudirektiivien mukaisia lajeja tai arvokkaita elinympäristöjä jotka tulisi erityisesti huomioida alueen maankäyttöä suunniteltaessa. Alue on pääosin ollut tehdastuotannon vaikutuksen alaisena; siellä sijaitsee suuri vanha tehdaskiinteistö asfaltoituine piha-alueineen sekä kumiteollisuuden kaatopaikkana käyttämä alue jossa edelleen on runsain määrin kumijätettä vaikka sitä on myös kuljetettu sieltä pois.

Osaan aluetta on läjitetty maajätettä, tiilimurskaa ja puutarhajätteitä. Niin sanotuilla vieraslajeilla ja puutarhakarculaisilla on myös merkittävä rooli alueen kasvillisuudessa.

Luonnontilaisin osa alueesta on Laajanojan puistoalueeseen rajautuva kapea vyöhyke tuoretta ja lehtomaista vanhaa sekametsää jossa puusto on järeää ja myös lahopuuta on jonkin verran. Tähän kasvillisuuskuvioon kohdistuu myös suurin virkistyskäyttölinen paine joka näkyy maaston kulumisena, polkuverkostona ja valitettavasti myös roskaantumisena, koko Laajanojan puiston alueella. Alueen mahdollisella tulevalla käytöllä asuinrakentamiseen ei ole tämä huomioon ottaen oleellista vaikutusta puistoalueen luonnonarvoihin.

Kuva 7. Kasvillisuus valtaa alaa kumijätteeltä.

1. Lehto	4. Niittykasvillisuus
2. Lehtomainen kangasmetsä	5. Lampi
3. Nuori lehtimetsä	Selvitysalueen rajaus

